

TANČINE

KNJIGA PESNITEV

Smiljan Trobiš

ČLOVEK TE IŠČE

Tvoja jutra so polna ptičjega petja,
ki odmeva po moji dolini. In polna besed,
ki jih izgovarjajo ljudje. Tvoje nebo je čisto,
oblaki ga krasijo, naše misli pa so daleč od tebe,
ki si v svoji svetosti ustvaril vsak atom. Padli človek te išče
v potu svojega obraza in v mukah svoje duše.
Pregloboka so brezna, kamor človek lahko pade.
Svobodo si nam dal, iskanje, rešitev in sebe.
Sami ne moremo preseči krogov, ki si jih ustvaril ti.
Neslutene so naše globine, nedoumljivi nameni naših src,
globoka naša grešnost, a nočemo biti hudobni.
Vedno prihajamo v tvoj mir, da se naužijemo
tvojega počitka, duha spoznanja in spreobrnjenja,
da bi vedno iskali pravo pot k tebi. Naj nam bo dano,
da sprejmemo in prejeli bomo tvoje bogastvo,
veliko, globoko in čudovito kot vesolje.

SEBI SI ME USTVARIL

Opazuješ moje misli, ki naj bi me rešile trpljenja in smrti.

Gledaš moje poskuse, da bi se rešil sam.

Vsiljujejo in ponujajo se tuji bogovi

in nikoli jim ne boš pustil stopiti

na tvoje mesto. Zato, ker si ti edini svet.

Želim si videti tvoje obličje, želim si, da bi dotik

tvoje nevidne roke ozdravil mojo dušo.

Reši me moje slepote in moje hromosti!

Ničesar drugega ne morem storiti na zemlji kot to, da te prosim,

naj bo moje življenje polno dobrih sadov.

Samo eno od dreves v tvojem vrtu sem.

Odpusti mi zmote, nihče ne bo obstal, če boš tehtal

le dobro in slabo – če pa boš dal usmiljenja, se bom spreobrnil.

Naj se vrnem k tebi, moj Bog, zakaj sebi si me ustvaril!

VRAČAM SE K TEBI

Rad bi spet sedel k tebi. Oprosti mi mojo raztresenost,
pišem ti z zlatim svinčnikom. Zgostil bi se rad v točko,
od koder me boš spet rodil. Sam ne morem nositi
vseh svojih misli in sanj! Samo tvoje obličje
bo pred mojimi očmi, znamenje tvojega odrešenja.
Pogasile se bodo strelice duhov, ki jemljejo mir.
S teboj bom, daleč od sveta,
bliže resnici, ki me more edina potolažiti.
Ob tvoji svetlobi se bo vrnil piš vetra v moje oči;
odvzemi mi bolečino, saj sem popolnoma sam s teboj.
Srečo najdem v tebi, saj neha boleti, ko se potrgajo
zemeljske vezi. Počasi sklanjam glavo in te prosim odpuščanja.
Tiho sedam k tebi, zakaj nič na tem svetu
me ni osrečilo in le ti mi moreš dati smisel.
Na paleto razgrnem predte svoje življenje.
Tiho sedim tu in vem, da me ljubiš.

SPET PRIHAJA K TEBI ČLOVEK

Utrne se ura, srečamo se z večerom in s seboj.

Zemlja se zavrti, večer je spet drugje –

a povsod se k tebi vračajo ljudje.

Vsak se vrne k tebi, ker na zemlji ni ničesar,

kar bi moglo potešiti naša hrepenenja.

Ti zemljo vrtiš in vodiš naše poti, ustavijo se pri nas samih,

končajo v tebi, ki si edini cilj. Pripravimo ti ležišče

in ležemo nanj. Pripravimo ti darove in jih uživamo sami,

vrnemo se k tebi s kesanjem in ti obilno odpuščaš.

Ker si le ti odgovor, ker smo izšli iz tebe

in smo tebi zapisani. Čudne so naše poti,

naše sodbe so nepopolne in naše misli le človeške.

Težko nosimo. Ti pa čakaš, da se vrnemo k tebi,

da potolažiš naš nemir, da zapustimo svoje sodbe in poti

in se ti spet zaupamo. Mnogo modrosti je v svetu,

mного več, kot bi je človek mogel nositi.

Ko se obrnemo k tebi, se naša teža spremeni v odgovor

in naše trpljenje v veselje in naš nemir v mir

in naša hotenja najdejo nove poti iz izvira,

ki presega vse, kar je danega. Lepota sama si.

Greh je v brazdah naših duš

in njegova semena včasih poženejo hitreje

kot bilke, ki bi dajale sad. Zato se moramo vrniti k tebi –
vsaj kdaj pa kdaj – da se naučimo umreti zemlji
in vstati k soncu. Ker ti si Bog in imenujemo te Bog miru.
Ob tebi se bistri potočki naše zaletave mladosti
umirijo kot v hladnem poletnem gorskem jezeru,
ki v njem odsevajo beli oblaki.

ZAHVALA ZA MIR

Gozdovi šumijo vse naokrog, mesečina ljubi
z ljubeznijo brez strasti – z mirom, ki ga ljubi moja duša.
Brez besed teče izvir in njegov nemir je še lepši od miru.
Ne morem verjeti, da je na tem svetu
sonce skrito v vseh stvareh. Mir je in poslušam tvoj dih,
šumenje v drevesih, radodarni tok voda in pozabljivo luno.
Iz spomina vstajajo lepi ljudje. Očiščeni so bili v trpljenju
in zdaj so kot angeli. Vem, da mi moreš le ti dati
vse, kar potrebujem, da mi moreš le ti odgovoriti
na zapletena vprašanja, ki si jih zadajam v nevednosti.
Povsod je blagoslovljeno tvoje ime. Ni vzroka za strah,
saj te ljubim; dal si mi vse – bogastvo življenja,
trpljenja, miru, bogastvo spoznanja –
čez vse pa je moja misel nate in moja ljubezen,
s katero ti v meni in po meni ljubiš sebe,
edinega, ki je vreden vse ljubezni. Tiho sedim pred teboj,
pod soncem, za valovi morja sredi noči.

V TIŠINI

Vse je utihnilo v meni. Na koži, z očmi čutim
tvoj čudoviti napor, tiho v meni odmevajo besede miru.
Ker si z menoj, ker sem se sam odločil biti s teboj,
vedno s teboj, ker sem podarjen stvarstvu,
kolikor je stvarstvo podarjeno meni.
Mir je in komaj sledim zvokom, ki kot darila
prodirajo do zavesti, in vonjem,
ki jih ljubita misel in spomin, in svetlobi, zastrti
z dišečim poletnim večerom. Kako naj ti darujem vse to,
ko je ves ta čudoviti svet darilo meni?
Tiho se spreminja misel, tiho odgovarja na vprašanja dne.
Tiho te sprašujem, zakaj podaril si mi
to čudežno življenje, to skrivnost. Ob tebi vse postane sveto,
tih mir, vprašanja, ki vznemirjajo dušo
in nedoumljivo bogastvo srca; topli poletni veter,
ki mi boža dušo, in lepe misli, ki mi govorijo,
da moji boji nikdar niso bili zaman ...
Tako preprost sem v tem tistem večeru,
zdi se mi, da odgovorov ne potrebujem več.
Jutri pa bo nemir dneva spet terjal od mene
kri srca in nove boje v mislih ... in daleč bom moral
in majhen bom moral biti, da bom ohranil

tvoj plamen med viharji. Zato bom samo tebe prosil
za tiste tihe besede, ki mi pomenijo vse.
Vedno večkrat tebe vprašam za odgovor
in ko poslušam sebe, zaslišim še tebe ...

VICE

Svet vedno spolzi ob dogodkih na ono stran,
žalost in trpljenje spremljata dolge minute
neustavljivega minevanja. Ob tem sem tako kruto
sam in od drugih obenem.

Meja je duša kot prosojna svila.

Ne morem več sanjati bogastva topline. Tudi če hočem razumeti,
misel zdrsne in prekrije moj mir s težo, brez katere
se ne da živeti. Živ sem zastrt v humus ustvarjanja,
razdan dušam, ki živijo.

Vedno bolj sem tuj sam sebi, vedno bolj pripadam drugim,
vedno manj sem sam svoj v kraljestvu razdalj in bogastva ...

Tanka je meja med menoj in ljudmi, delam stvari,
ki jih delaš ti in ni preprostosti ne tveganja v negotovem.

NAZAJ K LJUBEZNI

Padam pod tvojo močjo, izničen, naveličan
samega sebe, le ti si svež in pravi, vedno nov.

Po kakšnih poteh sem hodil, kakšne misli mislil,
pozablajoč, da si ljubezen?

Vdam se. Tvoja moč je spremenila mojo pot.

Mislím nate, popolnoma se je umirila moja duša,
počasi se koplje iz mulja neznanega.

Upor je popustil in rečem: Zgodi se!

Iskanja so našla tebe. Ljubezen si, tiha misel v dnu.

Sam sem s teboj kot puščavnik pod vročim soncem,
kot bičani in kronani s krono resnice.

V meni pojejo zbori, slikajo slikarji, borim se zate, za nežno ljubezen,
ki prepeva v mojem dnu. Smejem se iskalcem, ki ne iščejo tebe.

Iskal sem princip: Ali nisi ti edino resničen?

Osmisliti bežanje brez strahu, iz bogate vesti,
ki ureja misli. Prenašati drhtenje s tezo.

Zapreti misli v molk, svojo drugačnost potrditi
v trpljenju dneva med soljudmi.

Toliko ljubezni! Skoraj je ne vidimo, skoraj mimo bi šli ...

Os sveta si ti. Po tebi se vrti ta bogati svet, izničiš nas,
da bi ljubili. Vsi smo morali pasti, zdaj kraljuješ,
okrog tebe plešejo ljudje, tiho se odpirajo pokrajine.

Vidim puščavnika, ki je našel rožo. Našel sem te.
Sklonil sem glavo in misli so se uredile v kesanje,
bogastvo, ki sem zanj toliko trpel! Ostalo mi bo
skupaj z blagoslovom neba, ki me že dolgo opazuje.
Tihi odgovor je odgovor na vse. Ti si ta tihi odgovor.
Ni ugovora. Razsvetljena je tema. V dnu žari ljubezen,
ki preveva vsa vesolja. Odprla se je mavrica.
Nikoli več črnine, nikoli več zla. Vse valuje pod oboki srečnega neba.
Nič več dvoma, ne upora. Vse se je izteklo
v svetlobo rajanja tihih misli, ki so našle tebe.
Sem prah in pepel. Samo ti si resničen.
Sem dolgo poletje sna.
Družim se s teboj, v neslutelih daljavah...

NEVIDNI PRIJATELJ

Prihaja z neslišnimi koraki, nezemeljska,
neresnična, a še bolj resnična. Svetloba.

Grožnje se niso uresničile, obljube postajajo res.

Tu je jutro, ki ima čisto nov zven.

Pomladno žvrgolenje krasi modro nebo, ki se zbuja iz noči.

Glasovi orgel naznanjajo čudovite oblike.

Vrata bodo spustila svetlobo v mojo hišo.

Prišel je in se smehlja in me vabi. Morava biti srečna,

pravi, tvoje hrepenenje je našlo odgovor, mi pravi

moj prijatelj, ki je z neslišnimi koraki prišel k meni.

Občudujem moč vetra, ki je ustvarila drevje in gore,

potoke in morja, nebo, tega vetra, ki ne maje vej,

pa je povsod. Objema nas in nas poljublja;

tudi joka zaradi nas ...

Tiho naj se poleže nemir. Da bom slišal le še veter,

bučanje morja in šumenje gora,

melodijo potoka in žvrgolenje pomladi ...

Odgovori lebdiijo v zraku pod jutranjim nebom, lepota se gleda

v zrcalu novih zvokov. Izpolnil si dolg iskalcu: dal si mu jutro.

In ko je nehal spraševati, je stopil k tebi in vedel vse. Sam si je odgovoril,

ti pa si se tiho smehljal, ko si neviden sedel ob njem.

Domotožje nemira je mir, ki ga prinaša neslišni veter.

Če ne bi stopal ob meni, če ne bi sedel na stolu ob moji mizi,
če ne bi v zraku čutil tvojih misli, bi se mi vse zdelo zaman.
Ti pa si tu, z menoj, v sveti tišini pomladnih zvokov,
v ravnotežju med mojim nesmislom in dihom tvojih ust.
Sklanjaš se nadme, miriš tišino vetra, hrup besa, tišino maščevanja.
Odprl si rano, ki je pogoltnila mojo jezo. V tistem jutru čutim,
kako čudovito je živeti ob tebi, ko zdraviš z nevidnima rokama.
In me objameš in me vodiš po brezpotjih misli.
Po pomladnem vonju sem te prepoznal.
Legel si na mojo rano in se smehljaj.
O, kako bogat si, kralj, pa me prosiš za dar bolečine!
Prijel si me za roko in ne boš me več izpustil,
zakaj že od vekomaj ljubim ljubezen.
Prihaja mir.
Odpiram ti vrata. Gmote teže dajem na tvoje rame,
jutro me prebuja tako lahkega ...
Od mene ne boš zahteval ničesar nemogočega.
Saj ti sam nosiš večni mir, ki poljublja koprnenje v meni.
Kot mir, kot tišina, kot rahel veter zdaj vstaja sonce
in zdaj si še v njem. Prišel si kot boleč spomin na nedavne dni,
prišel si kot kralj in presešel negotovost. Tiho se razpredajo žarki
po jutranji dolini, pozdravlja te žvrgolenje in čist potok,
melodija, ki me je zbudila iz sanj.

PROŠNJA K MARIJI ZA SPREOBRNJENJE

Globoko nam srce spreobrni, ki žalostno tiči v sponah zmot.
Ujeti duh naj v višave poleti, naj se odpre tvoji milosti!
Le ti nam moreš odpreti vrata tihe večne radosti,
nam umiriti srce, nam dati nove jasnosti v oči.
V spreobrnjenje visoko zro temne in nevedne oči,
šele ko v nas se vse spremeni, bomo molili srečo v čistosti.
Dokler se temno srce ne spreobrne, duši ni živeti ranjeni v oklepu,
dokler se tebi ne odpre, trpi razkosana v zlem precepu.
Vsak grešnik si želi spreobrnjenja, a trpi v zankah svojih želja,
ne ljubi svojega življenja, pogledi oči so zanj kot strel.
Našo temo naj tvoj amen razsvetli, da se bomo tvoje milosti opili,
modrina neba naj sije iz oči vsem, ki se bomo spreobrnil.
Prosimo te za spreobrnjenje, ne vemo, kaj temnega v nas gori,
usliši nas, da se naš duh obrne in sprosti v prebujenje.
Od slabega se k dobremu vrnimo, ti nam boš pokazala pot.
Ponižno na Boga se obrnimo, naj naš napuh v zemljo pade,
naj s solzo v srcu počastimo tebe, naš vsakdanji kruh.
Duha v sebi naj sprostimo, naj dober, moder bo in čist.
Naj s tvojo se besedo pomirimo, dovolj nam bo vsakdanji kruh,
tiho, zadovoljno naj živimo v moči, ki jo daje Sveti Duh.
Bodimo radostni in delajmo z mislijo na ljubega Boga,
dolgo pot križa prehodimo polni sadov za bližnjega.

Z drugimi življenje delimo, vsem ravnamo težko pot,
dobrega jim, svetega želimo, kot hoče zanje sveti Bog.
Izprosi nam spreobrnjenje, srce naj iz teme upre oči,
naj zapusti sebe, svojo misel, ponižno se naužije tvoje milosti.
Globoko naj zajame iz resnice, globlje, kakor vse, kar se zgodi,
v njem naj zažare kresnice, s spoznanjem, da si ga rešila ti.
Naj koščki naše hudobije v moči tvoje milosti
kot pramen volne izgorijo, da bo vest mirna in oči.
Brez spreobrnjenja ni življenja, moč in sila nas ne oživi,
brez spremembe in drugačnega mišljenja nas ne moreš rešiti ti.
Ne na zunaj, naj v srcu se globina temna spremeni
v svetlo, mavrično nebo, ki bo sijalo iz duše in iz oči.
V temo zlohotno naj posije droben, tanek žarek sreče,
v nas veselo naj odkrije, da smo vsem svetleči plamen sveče.
Brez tebe, Mati naša, vse molitve so zaman,
daritve in najlepša maša, če nas ti ne blagosloviš – in on.
In mir, ki vsak razum presega, zaupanje, ki v duši trepeta,
ljubezen, ki nas vse objema, časti v nas naj dobrega Boga.

NOČNA PESNITEV

Rad bom zapustil svoje težke misli, angelom se darujem tak kot sem,
da bom srečo imel v vsem, da bom z ljudmi, videl, da so čisti.

Z belimi krili bom živel na zemlji, boril se bom za srečo vseh,
in z mano bo vedno dobrotni smeh.

Svetle bodo vse temine, rešen bom, dovolj je, da se ozrem,
enostavno se izročim in grem.

Iz teme sem rešen, po tvoji sveti volji sem eno,
čudežno mi daj v duhu poleteti, elipsa sreče naj mi vrata odpre.

Navkljub gorjem je sreča v srcih: brez misli se ozreti v nebo,
samo z duhom, da bi bilo lepo pod nebom kakor v nebesih,
o, Bog, usliši to prošnjo, daj v čisti sreči mi živeti!

Koliko zla me je vedno pokorilo,
da bi bil dober, ni bilo moči,
prosim, odpusti mi, da bo moje upanje krila dobilo.

Zame je rešitev, zame imaš milosti. Moja vera je velika, ti vse daš.

O, kako globoko sem padel, neprepoznan!

V mojo temo sezi in mi daj rešilno roko,
zabredel sem globoko, jaz nisem hotel, da bi hudo vladalo.

Čisto, jasno misel potrebujem;

misel ni dovolj, dovolj si ti,

iz te teme me lahko rešiš z milostmi,

ljubezni mi daj, pesmi, ki jih snujem -

odrešilna je tvoja presveta kri.

Tiho bom sprejel resnico, ker vem, da si nad vsem,

ti drugače gledaš moj priklon, drugačno pravico pripravljaš.

Misel, razdrta neznana skrivnost, vse gledamo preveč človeško,

do tebe pa je dolg in lep most, blizu nam je nebeško,

že tukaj uživamo tvojo radost, in lahko bo, kar nam je težko.

SAMO LJUBEZEN JE

I.

Sila sili nasprotuje, v bojih teče kri, sveta, ljubljena človeška kri, odeta v meso in dušo, ki je prevečkrat prekleta, sama pa v srcu prosi dobro za ljudi.

Ta kri je kot izvir, ki žubori, zgoščena srž, ki iz srca odteka, da bi ohranila svoj vek iz veka spoznanj, iz njih duh večno drhti. Bolečina zbira moč za radosti, iz nje vse dobro se izlije, ko ugasne, ugasne mnogo ljudi ... Čaka, da ponovno se izniči, da nemir prikliče milost. Vsaka bolečina ima mejo, vsaka se povrne v mir, v obilje radosti. Nebo je višje, kot so viharji strasti, ki harmonijo moljeno podrejo in ki mnogo dobrih duš zatrejo. Oko ne more videti neba, ko pa srce vanj hrepeni, zajoka in je polno svetega. Nebo je modro, tiho čaka konec dni.

II.

Ljubezen je začela vse in vse se vanjo vrača, zanihala je v harmonijo in nastalo je veselje, ljubezen je stopnjevanje čudovite volje, svetla, z biseri ozaljšana palača.

Njena popolnost je drugačna, v nihajih čutimo njen mir,
popolno jutro, dan življenja in večer – bleščeča je, svetla in temačna.
Odpira se očem, ki vidijo s srcem, resnica ni, kar vidi slepo oko
in kjer misel vrta v zemljó. V zamiku radostno vzdrhti srce,
ljubezen je drugačna od ljudi.
Je jedro vseh stvari, začetek, ki v ljudeh živi,
vidimo jo v odgovorih duha, skrivnostno se daje, drhti in se vda,
po znamenjih spoznava in po svojem ti.
Zanihana v vesolje in v stvari v tistem večeru se razda,
ko srce v njenem drhtenju spozna, da je večja od galaksij,
da je umirjen konec in trajajoči čas, ki vse vidno spremeni.
Človek vidi le resnico, ki jo kaže čas. Zdaj je mravlja v mravljišču,
zdaj kralj v spoznanju, zdaj begunec časa ob ognjišču.
Hodimo po času, ki gre le naprej,
na koncu se umiri vsak nihaj, zdrži in gre do svoje meje
v bivanju, sije in niha in z drhtenjem nosi sporočila,
sonce je mirno, nova noč bo, ko bo šlo v zaton.
Ljubezen posvečuje vsako stvar in tiho ljubi,
gotova je vase in sama nam postaja tiho znamenje.

III.

V preizkušnji smo, ali bomo šli za mirom v lastno prerojenje,

ljubili sebe, druge, bili trezni, poslušali znamenje, ki nam pripoveduje.

Tiho pluje mir v vesolju, ljubezen je povsod in se daruje,

tih plamenček v vsakem srcu spi.

Vrveči svet ne more premagati poti, ki ona jih želi.

Vesolje niha v človeku. V njem se tareta dobro in zlo,

a sam odloča, če bo v njem svetlo. Luč sije, svetla je in za vse žari,

naš zasenčeni pogled jo samo sluti. Na koncu bomo vedeli –

smrt ni konec – je začetek potovanja, vsak trenutek si deli z življenjem,

ki vodi v srečo večnosti.

Vsak trenutek in vsaka stvar je eno: enost nihaja in v njem je Bog.

Samo ljubezen je, ki bivanje presega.

Kdo vzdrži preizkušnjo? Človek, zdaj zaspi.

Del nihaja si, rad imaš ljubezen, ki je enigma nam,

sebi popolnost, ki drhti.

LJUBEZEN JE V NAS

I.

Ljubezen je v meni globoko zakopana, imenujem jo vsakdanji križ,
v meni živo brli, globoka je in nikdar spoznana.

Saj ni iz mene, moja moč je ne pozna, vse pripisujem pomoči angela,
in vsa je že navajena na darovanje. Ko mislim, da ne ljubim, si obudim
vero, zdravo, večno bero svojega življenja. Jasno sem spoznal radost srca,
ko je duh razsvetlil težo telesa, je zasvetil žarek ljubezni čez režo,
zdaj se moja ljubezen vsem razda. V molitvi sem prosil, naj mi je da,
te čiste krvi, ki v meni valuje, naj izžene tuje misli in besede,
naj se odprejo vrata v raj. Duh je bil močnejši kakor telo,
ki peha me v vsakdanje pregnanstvo, ki senči veselje in užitke,
močnejši je bil od mene zato, da sem križan sredi sveta.

Umiram počasi, duh trepetaja, preteklost izginja kot sanje,
sedanjost je moč, darovanje, prihodnost zaupa v dobro sveta.

Na kolenih se zdaj moja molitev kesa, vedno manj me je in izginjam,
k sebi težko razpelo privijam, da se raztopim v žarkih srca.

Umikam se v zadnjo sobo na svetu, vase, moč mi je dana.

Kjer me ni, je prostor, da ljubim;
spoznavam nešteto ljubezni oblik.

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

I.

Dvom me prešinja v udih, iz človeka me v zver spreminja,
iz mene pije sok; čas je minljiv, v krog večne spremenljivosti izginja
in vsem razgrinja skriti nič,
vanj se vrača večni tok. Preženi dvom, sam sem
na obali hrepenenja, trpeč in mučen je moj dan,
v njem se misel, duh začenja, le tebe, moj rešitelj, imam.
Ko bom srečen v sebi in postaran, bo po svetu šel odmev,
rahel, tih in Božji spev, miren bom in v gotovosti bom sanjal.
V duši mi vihar hrumi, čas še ni mirno sklenil rok,
v meni dvom brli, gori, blizu si, ob meni, Bog,
kakor zvezda, ki žari. Ujel si me v svoj večni krog,
kakor dvom velika moja vera iz srca tvojega izvira,
mora se zgoditi večni pok.

II.

Moje misli si ozdravil, mi vzel bit nevere iz srca,
s toplino zaokrožil krog besed, a ne vem, če sem s teboj.
Misli iz duha preganjam, v meni se tare parenhim duše,

ki jo hranim in priganjam, iz knjig izkušenj se učim.
Elipse greha in kesanja sanjam, rešitve vidim v duhu,
meso bo umrlo s sveta, v sebi pa verujem ves zasanjan.
Telo poganjam z močjo gorečega duha,
jokam v tihem dnu srca, iz njega muko in temo preganjam.
Temni stez telesa, ki drhti, boli in me nenehnih zmot uči,
tišči me in z muko ga odganjam. Nebu ga poklanjam,
preden duša odleti, preden se v zemljo spremeni,
nemočen se v novo pot zaganjam. Le ti, ki si me rešil,
ki si potešil moje rane, me lahko zavrtiš v krog,
pokažeš, da si večni Bog.
V srcu diha stok, nikjer ni rešitve za grehe,
ne potešitve za rane, dokler ne prideš z neba.
Majhen sem kot mil otrok, ne potrebujem potrditve,
morda le male spremenitve, da se sklene misli tok.
Da se srce končno odpre, da se notranje dogajanje očisti in preda,
da se duša čista tebi vda.

III.

Padem na kolena, s solzami v meni duša joka,
kri pada s čela v travo, a vem za svetega otroka;
v meni je veliko lepih dni. Enostaven je pogled preroka,

s teboj trpim, dvom je težak, s teboj ga nosi človek vsak
in v svojem srcu tiho stoka. Ne vidi več oboka neba,
postaja kakor ti, prihaja k tebi kot berač,
zmanjkuje mu krvi in soka. Ti pa ljubiš.

Mavrica se dvigne nad nebo, moč luči je velika;
s teboj se vsa duša smehlja, ljubiš, ker si Bog vesolja.
Vstanem, zasije mi mavrica in s teboj se kot otrok igra.

IV.

Dvom mi razjeda kosti, ko iščem v sebi angela,
težka luč v meni brli, luč teme, ki potuje do srca
in se v meni trudna umiri. Samo takrat, ko se vsa duša vda,
se v meni življenje začne, nova misel se v duhu spočenja,
iz neba prikličje odgovor. Tehta me tiha, nema tehtnica,
že od začetka stvarjenja mi je dana luč iz stenja,
ki gori do zadnjega.

Srce še sem pa tja zastoka, čisto življenje dajem svitu,
ki je odsev nebesnega oboka, v duši se darujem premiku,
angel gotovosti zajoka.

POPOTOVANJA

I.

Duh je tok vodá, misel je mlin, hči oči; slišane besede melje,
dokler poplava prepolne vsebine srca reke mimo ne spelje.
Najlepša je, ko je v notranjosti mir, s podobami oblikuje modrost
in je most čez reko deroče usode, da med dušami potihne v srcu prepir.
Misel je mati in žena, orodje in pot, čeprav sama srca ne osreči,
utira pot zasanjanim željam mimo zmot,
povečuje se iz velikega v majhno in v velikem izginja,
če hočeš biti srečen, te počasi spreminja ...

Luč mora svetiti, če ne, je temno,
a mora kdaj ugasniti, da noga stopi v temo;
Luč mora biti, da je vse svetlo in brez truda vidi pot oko.
Kadar luč sveti, je v srcu toplo in tema nima moči do luči,
ni človeške poti, ki ne bi vodila tja, kjer je lepo.

Luč nosi svetlobo, v njej je toplina, svoboda, resnica in pot,
v njej je tiho skrita bolečina, ni luči, ki ne bi v sebi pogorela,
ni je, ki je Bog ni ustvaril.

Potujemo s potjo pod nogami in s potjo v sebi, s sanjano potjo.
Ne koraki ne ljudje je ne zmotijo, s svojo potjo smo vedno sami,
strmo se vije, ker postaja pot poti,
ki je od prej in se kot nova, sveta pot rodi,

še preden se med drevesi utrne praznina.

Poti nas vodijo k sebi, k cilju konca,

strmo se dvigajo kot na krilih angeli,

in v modrini se na koncu polastijo sonca.

Pot je večna in srečno vedno zmaga, ovinki so le stranpoti –

vrneš se, ko te pot sama ulovi.

Po resničnosti se kot potok vsa previdna in preprosta vije,

iz oči in z obraza sije, človek je sam z njo, je otok ...

Ena je in vsi jo gledajo in se čudijo.

močna je kot večnost, kakor spev neba,

kakor sonce, kakor krila angela, dokler ne ostane le še ona, nevede ...

Njene besede padajo med nočne zvezde, ki veselje s svetlobo jih krasi,

tiho, nežno se po njih spreletajo angeli, vsaka zvezda svojo črko ujame

in iz nje ustvari harmonijo, tiho nežno melodijo besed ...

Tema je v praznino skrila sonce, v zmedo misli zapodila

in zdaj hitijo iz okvirja svojih čistih in nečistih sanj.

Ostanki misli molijo k svetlobi,

ki je v srcu več ni, in molijo dni in noči,

zaprti v svoji temni mračni sobi. In se zdani, v jutru spet tema zbudi

noč misli in srca, noč slepih oči, ki jim le malo manjka do poti

svetlobe, ki bi vse rešila, stvari iz teme v lepoto prebudila,

srce boleče ozdravila in ga poljubila. Molatev je skrivnostna beseda srca,

čez zemljo in vesolje sega, najtršim zle namene zbega,

čeprav v srcu samo tiho trepeti ... Med drevesi je razpeta pot

in kadar se zapleteš v podrasti, v svoji temni črni strasti
med mislimi resnice in bogastvom zmot te reši iz teme tebe samega,
iz zaprtosti v tvoj tesni krog, doseže te, da pozabiš sebe.

II.

V vesoljnem miru odloča Bog, v modrini, ki je visoko nad nami,
v mislih, ki so globoko pod nami ... Cilj je dosežen, če veruješ vanj,
vsak dan te spremlja, prime te za roko,
v njem si zakoreninjen globoko, vse bliže resnici, ki izhaja iz sanj.
Vsa tema pade v jamo, če je cilj svetel, če odpreš se stvarstvu,
če se sprostiš in se vržeš s tečajev, da bi laže sebe drugim dal.
Žal ti je, najdeš svoje dobro dno, kjer se te dotika duh ljubezni,
od tam se spet daruje tvoje skrito oko. Zasidraš čoln v obalo vesti
in ne premaknejo te več viharji, radost življenja prav iz dna žari ...
Mir ni mir, če ne pride iz očiščene vesti,
če ne potihne tvoj prepir v notranjosti,
če ne veruješ, da si očiščen do kosti, bel, kakor bodo nekoč bele vse poti.
Mir vedno čaka. To tiho čakanje se dviga v nebo kot pričakovanje sla,
ki bo nekoč pomiril tvoja nihanja in bo izpolnil tvoje sanje.
Mir je dobrota, nasprotje strasti, dotakne se te, ko srečaš dobre ljudi
in v tebi se vse umiri, zaživi radostni čut za lepoto,
ki se le v čistosti prebudi in bo edini čutil v večnosti ...
Nihče lepote ne more ujeti v svoj krog, saj le s trpljenjem v dušo pride,

kot da je blizu nebesom, kot da je Bog.

Čistost tiho stopa med ljudmi, opazi jo le nedoumljiva lepota,
ki se skriva očem smrtnikov in le v čistih čutih zažari.

Premakneš roko in se skrije, odide z zvenom besed,
že misel jo lahko ubije. A vedno se pojavi tam, kjer bije
srce, iz dna zapleše melodije, ki jih le za silo sliši svet.

Dotakne se mojega utrujenega telesa v najbolj vsakdanjih odmevih dne,
sreča me nemočnega, še preden prispe. Natoči mi misli iz moje krvi,
ko se lagodno vlekne moje telo in misli potujejo z menoj
od glave do srca, do očiščene vesti. In zaprem trudne, izmučene oči,
ki brez misli in zavesti merijo korake prehojenih poti.

Telo se pod lastno težo sprosti, moči izginjajo v temo,
oči se budijo in telo, moj duh se budi.

TANČINE

I.

Dan me pričakuje, ne morem ga pustiti, da odide
kakor nepopisan list. Napolnil ga bom z darovanjem.

Sad bo, da ostanem čist in čil. Tišina jutra je močna,
slišim ptice, veter in drevesa, sonce se prižge
in pomislim: Takšna so nebesa!

Čutim, da me nosiš, ker se sam nositi ne znam,
ne jaz tebe, ti mene prosiš, naj se ti ves predam.

Darujem, česar ne razumem, življenje je skrivnost,
čudež, most v veliko srečo, ki sprejema darovanja.

Minilo bo zmedeno občutje, zanemaril bom divje trenutje,
ga prepustil tebi v dar.

Zakaj se s skrbmi vznemirjam, saj vse samo od sebe gre,
ti skrbiš za duše vse, moč jim daješ in zaupanje.

Vdano čakam, da nevihta se poleže, da me očistiš strahu,
da veriga se pretrga, ki me veže na svet imetja in prahu.

Če dobro ne mislim, mi je žal. Vsak dan znova mi poveš, kdo si:

Gospodar, ki ga spoštujem; a mnogokrat le tipam in se prekucujem ...

Jutra so ptice, svežina, nebesni lok; krog dneva najdem pred vrati,

čas, ki ga blagoslavlja Bog. Hvala za rdečo jutranjo zarjo,

počakal bom in videl, kaj snuje, kaj mi napoveduje

tvoja neskončno velika modrost.

Pojem mavrični bližini tihe sreče.

On me polni, izročim mu svojo zmoto,
spoznam in se umirim.

Upiram se, oprosti, ljubi Oče, ves sem napet od načrtov svojih,
a tok reke tvoje ljubezni le mojo prepustitev pričakuje.

Krč nas zapelje v začaran krog teme in konca, rož na grobu,
pomeša naša upanja in sanje. Rad bi vsem odkril
visoko dvignjene duše in telesa, kjer ni konca sreče in sonca.

II.

Dolgo sem mislil, da sam imam prav,
dolgo razmišljal, se prepričeval, zdaj se ti prepuščam;
vesel sem, da si, naj se zgodi, kot hočeš ti.

Je že prav, da me stiska tlaka, čas deluje in vse mine;
preteklost se bo v oceanu utopila, za križem me vstajenje čaka.

Ni pomembno, kaj boli, tako ali drugače bo ozdravelo,
jutro me čaka na koncu noči in v najlepših zvokih bo zapelo.

Duša drhti tvoj čisti zven in telo ostaja del narave.

Čas ima vedno isti namen. Vodiš oblake, metulje in trave,
tihota pride, ko potihne šum,

mir, ko drevje ustavi se,

ko nič postane vse ...

Svet gre nemirno naprej, od ščita vere se odbijajo puščice,
gladina je mirna in plujem brez mej, na soncu ležim in vidim le ptice.

V nas bodo mir in tihe sanje, stopali bomo iz njih in vanje,
radostni in osvobojenega srca bomo gledali Boga,
red in mir se bosta srečala sredi sinjega neba.

Brez misli sedim, čakam, da težka ura mine,
da svetla misel pride iz Neba do očiščenih globin.

Počasi danes teče dan, toliko imam še storiti,
a držim se svoje niti: najprej z Nebom,
potem na zemlji biti.

Mir je z menoj, ko mine ihta dneva, ko zrak okrog hiše trepetaja,
ko nevidno sonce vame seva in se vse poleže ...
vse do dna ...

Spočil bi se, če bi zlezal vase, se prepustil zemlji,
da me vleče navzdol, a Nebo me prileplja nase.

Sam bom, poln misli, trepetale bodo v mojih očeh,
privabile drugim topli smeh. Ničesar ne potrebujem,
del sem, ki je celota, šel sem po svoje,
zdaj je dovolj, da molim, slišim in čujem.

III.

Naj se poleže jantarni zrak, duh, ki preveva mojo dolino!
Kako lepo zvečer brlijo hiše v lučeh, ki grejejo ljudi,
tiho se razgrinja vse, kar piše v sveti knjigi, ki plamti ...
V tem večeru čutim mir, dan je bil hiter in visok,
boril sem se s seboj kot zver, zdaj sem spet človek in otrok.
Mislil sem, česar ne bi smel. Kazen se je polehla kot kalna voda,
čutim jo samo še kot pojenjajoč odmev.
Kako, da si me dal? Si telo zaradi moje duše stkal,
da bi se učila v zmotah in v bolečini?
Da rastle bi tako, da bi stokrat padel in vstal?
Lepše mi ne more biti, rdeča zarja jutra je toplejša kot nebo,
z dreves me ptički pozdravljajo, a jaz ne morem priti ne uiti ...
Na vprašanja mi odgovori pesem, ki zaguga svet in bliže sem Nebu;
odgovor ni dovolj – čar je stvar srca, je opoj, ko veš, da si v Nebu doma.
Moral sem pasti. Vijuge ravnih črt rišejo kroge. Tako morem rasti.
Gledam svoje rane med rožami pomladi,
če pozabim nanje, so še tam.
Prav s tem križem me umij, ubogega, z varno roko me pokrij!
Zbit sem bil na tla, da bi se manjšal,
se rešil prevzetnosti, strahu in sebe,
da bi se oprl le na tebe, na trdna tla
in na tvojo milost iz Neba.

NAČELA DUHA

I.

V srcu je toplina, prostor za druge, za moč, ki ponese korake v tek,
da dobro premaga zlobo preprek in se drži kot reka začrtane struge.
Volja je, ki dobro v srcu želi, dela za druge mirne korake,
ne izpolni posvetnih želj, tiho v molitvi odpira oči.
V srcu je toplina, v mislih otrok. Praznina izginja, ko jo polni Bog.
Ko se iskra vname, lepota zasije, hrepenenju zastavi začrtano pot,
odprte oči jo najdejo povsod. Nemirna misel je ne odkrije.
Tiho počiva v obrisih stvari, narava njena je Božja in sveta,
ne iz zemlje, iz Boga je spočeta. Sije iz oči, pripoveduje in žari.
Iz srca v oči, v stvari in nazaj se tiho vrne,
topla kot ljubezen tli, da ne veš, kdaj se odločitev utrne,
kdaj hrepenenje te ulovi – in dolgo traja,
da lepoto misel v eno strne. Smisel polni vse trenutke dneva,
kot sidro je, ki ladjo zadrži, kot pogon, ki jo splavi;
ta ladja je srce, ki drugim seva. Najlepše besede so misli dobrote,
ki k drugim polete kot molitev, smisel je zdravilo za rane in zmote.
In če kdaj srce se izgubi, ga smisel uredi in ozdravi,
ga pripelje na nove poti. Mir je skrit v vseh stvareh,
diha iz njih, ko služijo smislu, vsaka posebej je sama, a se rade družijo,
da podobo nove lepote ustvarijo v očeh. V srcu je težko najti mir,

vedno nova hrepenenja sanja, a ko pogleda v drevesa, v zvezde in v nebo,
naglica in strast vsakdanja izgineta – in srcu je spet lepo.

Poezija se sprehaja kakor dama s čistimi nameni v iskrive dni,
povsod je, a je vedno sama, le z mislijo neobteženo
lahko zapoje in se zaiskri. Poje iz narave,
iz src in umetnin, rahla je kot misel, kot spomin
na davne valovite trave. Pripravlja pot, da srce vzljubi
vse, kar začutijo oči, da le tisto zažari, kar ga začudi
in kar mu domače zazveni.

II.

V veselju čist si in zbran, srečaš druge in vidijo jih oči,
z njimi si vesel in ubran, ubran z vesoljem in z Bogom.

Ne želiš si več drugam, le topli mir v srcu ti žari.

Veselje ni le smeh in luč v očeh, je najgloblja sreča, v globine seže,
je zadovoljstvo in mir, ki se zaveže, da v tebi ne bo več bival greh.

Bog je postavil red v vesolje, v redu je skrivnost uma in volje.

Iz kaosa in nič je ustvaril svet, naš svet, svetel in lep.

Red je mir, ki vlada med stvarmi, razgrinja smisel in lepoto.

Kakor v vesolju gostoto zvezd vse v bivajoče bitje posvetí.

Tišina zvezd, njihov soj in urejeni tek vabita srce, da čuti in poje,

da v miru preživi svoj vek in druge ljubi v svobodi svoji,

ki red jo ustvari in jo obdrži.

Čistost iščemo, ker jo hitro izgubimo, in dolgo traja, da napor duha
jo sreča kot prijatelja, oba zažarita in čista postaneta.

Čisti imajo oči, kot je pogled neba. Gledaš, pa ne vidiš, ker oblak
zasenči sonce in se vate skrije – a zvečer v temi se človek čisti,
ko se z molitvijo približa soncu in zasliši melodije svojega srca.

V čistem srcu se nameni izgubijo, čisti svoje želje izročijo.

Čistost tam je, kjer tvoj duh se pogovarja,
in prisluškuješ, kakšen je pogovor dveh,
kjer bi beseda ali misel bili greh, saj tvoj duh tvojo usodo ustvarja.

Le rahla želja pihlja iz tvojih misli in hrepenenja,
poslušaj glas srca, ki raste v nova prerojenja,
nisi sam, takrat sta dva, ki vodita tvoj tok življenja.

Ko umolknejo besede, prazno, kakor v praznem vrču je srce,
zbudiš se iz sna in še ne veš za želje,
telo v ljubezni ob mir in čistost sede.

III.

Če iz ljubezni se za križ odločiš, kakor je Jezus stopil v trpljenje,
moraš biti poln idealov, sanj, da v suh veter in v mrzlo vodo se podaš.

Takrat preizkušaš svoj pogum, saj svet je poln krutega trpljenja,
zamenjaš svojo pot življenja, premagaš udobje, dvom in sum.

Vedno manj navezan na svoj jaz trgaš popkovino, ki te veže nase,
vedno mirnejši je tvoj obraz, sega čez vse zemeljsko v nebo,
ko ne daješ več nase ne vase, nimaš ničesar, nisi nič, a ti je lepo.

Ne moreš mimo drugih v svoje sne,
če jih ne ljubiš, roža se v notranjosti ospe
in namišljena ljubezen kratko traja. Resnica je, kar je in se dogaja.
V resničnosti si najdeš prostor, vsak dan znova nam Bog da kruha
in po molitvi pade zastor. Resnica ni nikoli hrup sveta,
tiho v miru šepeta na srce, ki ne posluša pameti, ampak duha.
Resnica je taka, kot je srce, on nas je prišel ozdravit in pogledat,
ali v globini so dobre želje, ali je v srcu upanje,
ali dobrotu vodi vse. Vera je upanje v drugačen svet,
ki se po malem že tu začinja, dober, pravičen in lep,
z nami sanja naša hrepenenja. Vera je pot, ki jo vodi duh,
pride kot v sanjah neznana ljubezen, bolj ko trpiš in bolj ko si trezen,
prej ti ponudi svoj kruh. V hiši svoje duše dogoriš,
upanje te varuje kot streha in veš, da vedno je še pot,
ki te bo peljala naprej, ki ti bo novo življenje dala,
saj to, v kar upaš, je povsod in smrt te ne premaga,
takšnega te je ustvaril Gospod. Z molitvijo ta ogenj razplamtiš,
da gori v duši in ne poneha. Z vsakim jutrom znova premagaš dvome.
Pogum je biti sam in močan. Je pravičnost, mir, svoboda,
ki pod srcem spi, je tiha voda, tiha pesem, ki spreminja svet.
Ko tišino slišiš in mir vodá, premagaš misel izrojeno in negotovost srca,
tedaj te greje čista misel upanja in spet v moči stopiš v življenje,
z novimi koraki zapuščaš sanjanja, ni te strah, ni ti mar trpljenje.

PRIPROŠNJE

I.

Skesani ti izročamo svojo temo. Žal nam je za vse;
radi bi bili dobri, tihi in sveti, naj spreobrnjenje v nas ljubezen vžge,
da ti bomo mogli hvalo peti. Vsak dan je malo spreobrnjenje,
greh je na svetem križu opran, veselo bo naše življenje,
prvi bo naš zadnji dan. Ves čas, ko si trpel, si ljubil,
odprl si nam pot v nebo, nobene ovce nisi izgubil,
ker te poznamo, je v nas toplo. Ne bomo več skrivali grehov,
pred oltarjem naj vse se razpozna, kesamo se ob tvojih žarkih,
žal nam je do dna srca. Na križu darovan vse razsvetliš.
Premagal si temo do večnosti. Na zemlji nam je kratek čas darovan.
Še vedno smo v temi in tema je v nas, začnimo praznih duš in rok moliti,
vera vate je zdravilo, z njo se da odpuščanje pridobiti,
dokler se nam življenje ne ospe.
Na oltar prinašamo darove trpljenja in grehov.
Naj jih posveti človekova roka. Angeli jih bodo nesli v nebo
pred stol Boga, Stvarnika Očeta. Ko bo milostno sprejel darove,
bo prenovil naš grešni svet. Vedno nam daje svežega duha,
da postanemo njegovi otroci spet.
Darovi čakajo na spremenjenje. Vse, kar smo prinesli, bo postalo on,
ki v nebesih ima svoj tron in nam kraljuje v večno življenje.
Darujemo vse, kar je v nas, tiho se priklonimo dejanju spremenjenja,
kar se je nabralo skrbi in trpljenja, počasi briše in odnaša čas.
Rane umijemo v daritvi sveti in spreminjamo se v boljše ljudi,

v nas upanje v svetost žari, zdaj moremo iz srca zapeti.

II.

Predani se k njemu pomolimo, prostor je pripravljen že.

On nam je pokazal, da po smrti se začne življenje,

naj za sveti raj živimo, ki je večni in ne umre.

Pred nami je vstal, da bi z njim hodili zbrani,

da bi rešeni odšli za njim, nikdar več obupani in sami.

Pozabljeno bo vse, kar mine, kaj živeli smo in zakaj,

prešle bodo skrbi in bolečine, ostal bo le še sveti raj.

Slavimo trenutek, ko bomo za njim odšli

in bomo postali večni, srečni v veliki radosti.

Vstal je in nam razodeva, da smo rojeni za nebo.

V sebi tiho molimo, priklenjeni na zemljo in na svet,

pohlep in strast odstranjamo, da bomo čisti in lepi.

On nas bo dvignil iz stiske dneva, nas spremenil v zlato.

Veselimo se vstajenja, novo jutro se začinja,

pojeta nebo in dan. Jezus vstali, čisti, mili,

ob njem smo se v ljubezni prebudili, grehi so samo še košček sanj,

obljube večne smo dobili.

Kar vleče nas navzdol, je daroval,

s križem duše razsvetlil, zaradi nas je vstal.

On je vstal in vstali bomo tudi mi.

TANČINE pesnika Smiljana

Ko človek prebere Tančine pesnika Smiljana, mora predahnuti. Zdi se, kot da je šlo skozi dušo vse, »kar je v nebesih in kar je na zemlji«; skozi mojo dušo – v neizmernih razsežjih vesolja, v neslutelih globinah dobrega in hudega, milosti in greha, bučečih valov in tihote, barv mavrice in brezbarvnosti časnosti, merljivega, neizmerne, grenkega in tolažeče svetlobe in sladkosti, angelov in stvari, milosti Boga, bližine nebeške Matere – in nič. Človek si zaželi, da bi na koncu vseh teh silnih teoloških »približanj« Bogu izrekel to, kar je nekoč, davno, dejal sveti Avguštin: »O, Bog, svojo preteklost izročam tvojemu usmiljenju, sedanost tvoji ljubezni, prihodnost pa tvoji previdnosti.« Hkrati pa se hipno zaveš, da si bil v vsem tem premišljanju čisto znotraj sebe, sebe samega. Bil si hkrati najbliže in najdlje, če sploh še v kakšni dimenziji, ki je še opisljiva. Vseprisotni, on, ki Je, in jaz v mojem neizslednem v njem, mi na najbolj prizadet način tu šepeta najglobljo antropologijo mojega jaza.

Smiljan je v svojem petju te zbirke spet edinstven: to, kar se zdi, da je nemogoče povedati tako, da bi beseda zaradi tem, ki se jih dotika, ne bila težka in okorna, nam je mojstrsko zapel v breztežnih meglicah poetičnega. Tančine so zato kot tančice, ki imajo že od slavne grške dobe oznako najvišje kvalitete. Tkanina namreč, ki se je komaj videla, ki je pustila nad stvarmi le nevidno megličje – šele ta je bila prava. Ta je bila dragocena. In take so Tančine. Tančine so nam mojstrsko-pesniško nadihane v dušo!

In kako se vije pot prepevanja v Tančinah? Skoraj tako, kot spremljevalka duhovno vodi Danteja v peklu, vicah in po nebeških ozarrah! Zagotovo pa v isti moči dramaturgije pesniške pripovedi vzpona, ki je hkrati vsa lahkotna, pa vendar vodi vedno više, kot da beremo sveto Terezijo Avilsko in slišimo speve Janeza od Križa. Sprašujem se le, ali bomo lahko sledili temu vzponu do vrha?

Oseba, ki omogoča duhovni vzpon, ki vseskozi prečiščuje, je on, ki Je. Človek te išče, je njegovo najgloblje dejstvo v nas. Človek ni bitje ob njem, ampak v njem. Vendar – »pregloboka so brezna, kamor pade.« Samo v Božji vseprisotnosti je v tančinah razpoznatno odrešenje. Paradoksalno

občutje: čim bolj sem nič, tem globlje občutim Njega, ki je »ljubosumen Bog«. Zato »se vračam k tebi!«

Verjetno že slutite, da v besedah in prilikah sledimo vzponu, ki ga kot dragoceno pletivo tke Smiljan v tej mogočni drami našega bivanja v skrivnosti Boga, drami, ki kot da nima konca.

Naslednji spevi bodo kot prebliski iz Vseprisotnega zame zasvetili kot vsebine: zahvala za mir, tišina in vice. Vice, zanimivo, od-zvene trpko, kot Sartrova misel: »Bližnji je moj pekel,« vendar je Smiljan pretanil vsebino človeških odnosov v podobi vic v: »Tenka je meja med menoj in ljudmi!« Iz neslutnih zapletov bivanja nam potem, kot zgodba od padca Adama dalje, kot strela v preblisku z milostjo izseka eno samo možno pot: nazaj k ljubezni. Zakaj ni druge poti? Odgovor pesnika: »Os sveta si – družim se s teboj v neslutnih daljavah!« Se da lepše to povedati?

In dalje: Nevidni prijatelj je – kot svetloba! Zato to, kar bi naj bi še bivalo v moji zavesti, ne more bivati drugače »kot bi vse, kar je, pelo samo o njem!«

Tu sedaj v Tančinah zaslutimo častitljivo cezuro, nov preblisk milosti, notranji pogled na Mater Marijo. Opevana je kot So-odrešenica, kajti »našo temo naj tvoj amen presvetli« – kratko malo.

Mistiko Tančin na koncu še poudarijo tri generalne teme, ki so dejansko sadovi vsega doslej premišljenega, in te so: Samo ljubezen je, Ljubezen je v nas in Najboljši prijatelj.

Mistika prvega sadu je podana v treh spevih, drugega v enem spevu in tretjega v štirih spevih. Pot in vzpon kvišku, pravi pesnik, je prečiščujoča, vendar dejansko nima konca v tem hipu mojega dihanja. »V duši mi vihar hrumi, čas še ni mirno sklenil rok.« Spone zemeljskega so še tu, »elipse greha in kesanja sanjam.« Pesnik je izbral čudovito metaforo elipse, to značilno dvojnost središč v liku življenja. Greh-kesanje je ta eliptična določenost. V tem spoznanju, ob samem koncu, s pesnikom »padem na kolena – ko vstanem, mi zasije mavrica.« Da, to veličastno in v tančini svetlobe govoreče znamenje, mavrica, ki nam zapoje, da ne jaz ne svet ne bo več (po)končan.

Kaj drugega, dragi naš pesnik, ti lahko rečemo, kot hvala?

Dr. Stanislav Matičič

BESEDA ILUSTRATORJA

Nemalokrat obstanemo pred spoznanjem, da bi bilo dobro stopiti korak naprej – na višjo raven. Take trenutke izpoveduje v svojih pesmi prijatelj Smiljan.

Nagovoril me je, da bi zbrane pesnitve opremil z risbami. Po prebiranju njegovih stihov sem začutil, da bi čista linija s peresom delovala malce kontrastneje, kar bi privedlo do živahne harmonije s pisanjem. Preprosto, za poživitev knjige gre. Nekaj mehkoše sem v svoje delo vnesel s prisotnostjo človeške figure v odnosu do sonca, v prenesenem pomenu Stvarnika kot vseobsegajočo prisotnost.

Kakor je prijatelj Smiljan čistil besedo in misli v jasne stihe, tako sem sam iskal jasno črto, risano s peresom. Očiščeno senc in volumnov. Ostro, simbolno gladko in po večini organsko ukrivljeno. Minimalistično sem vnašal mehkošo človeške figure, jo vpletal v igro žarkov simbolnega očesa, ki predstavlja prisotnost Stvarnika.

Zunanje robove posamezne risbe sem poljubno prekinjal in krivil, da bi na ta način dopuščal prehajanje energij ter misel in zgodbo vpletel v prostor. Površine med linijami so mi bile prav tako pomembne kot figure. Gledalec tako laže opazi kompleksnejše vidne sklope risbe, razbremenjene togosti obrisov, ki so značilni za vsakdanje življenje. Da tako asketske risbe z minimalno uporabo simbolov ne bi preobložil z odvečnimi informacijami. Gledalec si lahko sam, s pomočjo lastne domišljije zamisli povezave s Smiljanovimi pesnitvami.

Skušam se samo približati pesnikovemu stremljenju k svetlobi, v želji po objemu in bližini višjih idealov.

Jože Kumer

O PESNIKU SMILJANU TROBIŠU

Rojen je 2. 11. 1956 v Novem mestu, tu je tudi zaključil gimnazijo leta 1975. Študiral je medicino na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Diplomiral je na Pedagoški akademiji v Ljubljani. Po poklicu je predmetni učitelj kemije, biologije in angleščine. Deluje kot pedagog, prevajalec, lektor, mentor, pesnik in recitator. Več let je vodil delavnice kreativnega pisanja. Od leta 1999 ima status svobodnega ustvarjalca na področju kulture – pesnika. Je član Društva slovenskih pisateljev. Uveljavil se je kot razpoznaven ustvarjalec v dolenjskem in slovenskem kulturnem prostoru. Leta 2005 je prejel Trdinovo nagrado Mestne občine Novo mesto za uspehe na kulturnem in literarnem področju. Živi in ustvarja v Novem mestu.

Objavljati je začel že v gimnaziji v glasilih Stezice in Izvestja ter v Dolenjskem listu, nato v literarnih revijah in časopisih: OtočjeO, Oznanjenje, Rast, Znamenja, Revija 2000, Pesniška tribuna, Tretji dan, Mentor, Družina, Apokalipsa, Letni časi, Park, Ognjišče, Vsesledje, Vpogled, Poetikon, Primorska srečanja, Locutio, Prijatelj, Zvon. V revijah objavlja tudi eseje.

Sodeloval je v skupnih projektih Literarnega kluba Dragotina Ketteja v Novem mestu in s poezijo v katalogih slikarjev in likovnih monografijah. Izdal je pesniško likovni zbornik Prelevi slik, besed in oblik. Sodeloval je v zbornikih molitvene poezije in v mednarodni antologiji haiku poezije. Izdal je zgoščenko ljubezenskih pesmi. Zastopan je v antologiji Novomeška knjiga urednika Milčka Komelja. Izdal je zbirko poezije v prozi in refleksivnih tekstov ter domislic in spoznanj Tam so daljave čiste ter izbor izrekov Domislice in spoznanja. Sodeloval je v zbornikih slovenskega aforizma.

Izdal je tri zbirke meditacij O lepoti krščanskega življenja in zbirko molitev Ko tišina me objame ter knjigo Mali križev pot.

Napisal je tri knjige o kreativnem pisanju: Živeti s pisanjem, Pisanje kot terapija in Kako naj povem? Objavljenih ima več elektronskih knjig, nekatere s prevodi v tujih jezikih, pri različnih založbah.

Izdal je petindvajset samostojnih pesniških zbirk: V modro (1994), Srečanja (1995), Očiščeno jutro (1998), Dan je globok (2002), Ti si meni dar (2004), Zaveza (2004), Košček neba med vejami (2006), Beli krog (2006), Po lahki teži hrepenim (2007), Hvalnica lepoti (2007), Kakor oblaki ... (2009), Topli dež (2009), Trenutki (2011), Sreča tišine (2012), Tiha želja (2012), Zatišje (2013), Trepet (2013), Trialog (2014), Spreminjanja (2014), Pod zasviti zvezd (2015), Meander (2015), Nad besedami je nebo (izbrane pesmi, 2016), Prelepi večer (2017), Oboki tihe svetlobe (2017), Prelevi slik, besed in oblik (2018).

*Smiljan Trobiš, Lebanova 35, 8000 Novo mesto,
smiljan.trobis@guest.arnes.si*

JOŽE KUMER

Rodil se je leta 1953 v Novem mestu. Na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je 1982 diplomiral iz slikarstva pri prof. Andreju Jemcu in prof. Milanu Butini.

Od leta 1981 do 1987 je služboval kot likovni pedagog na novomeškem srednješolskem centru, naprej pa deloval kot samostojen delavec v kulturi. Ukvarja se s slikarstvom, kiparstvom, ilustracijo in organiziranjem ustvarjalnih delavnic in kolonij. Živi in dela v Dolenjskih Toplicah. Večkrat je razstavljal samostojno ter sodeloval na mnogih skupinskih razstavah doma in v tujini, kjer je prejel tudi nekaj nagrad in priznanj.

Smiljan Trobiš

TANČINE

Knjiga pesnitev

Ilustracije: Jože Kumer

Spremna beseda: Dr. sc. Stanislav Matičič

Založba: Spes, Ljubljana, 2018

Oblikovanje: Jože Kumer in ART 32, d. o. o., ŠPES, grafični studio, Novo mesto

Prva izdaja

Naklada: 300 izvodov

Tisk: ART 32, d. o. o., ŠPES, grafični studio, Novo mesto